У поміч до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 9. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го СІЧНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 15, 1971 No. 9. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 14 січня 1971

В АМЕРИЦІ

НАЙВИЩИЙ СУД ЗСА ВИРІШИВ, що представники стейтових і льокальних відділів допомоги — соціяльного забезпечення, мають право відвідувати доми осіб, які таку допомогу одержують. Коли б одержувач соціяльної допомоги не допустив представників до свого дому, то його можуть позбавити помочі. Такою постановою Найвищий Суд заперечив рішення одного з нижчих судів, що представни соціяльної допомоги не мають права заходити до будинків одержувачів допомоги, бо це нібито порушує їхні конституційні права приватних громадян.

НОВИЙ ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ ДЖОРДЖІЇ 45-річний Джім Картер у своїй інавгураційній промові в Атланті закликав населення стейту покінчити з расовою нерівністю та несправедливістю. Д. Картер, демократ, сказав, що в тому стейті „минув час на расову нерівність". Така заява й такий спосіб думання є новим для американського Півдня.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ Віллям Кейгіл, республіканець, приєднався до групи інших губернаторів, які домагаються від федерального Уряду фінансової допомоги для своїх міст. Промовляючи в Трентоні, губернатор Кейгіл сказав, що міста стейту Ню Джерзі стоять напередодні фінансового краху і що тільки федеральна допомога може реально вплинути на вихід із їх скрутної ситуації.

ГЕНЕРАЛА У ВІДСТАВЦІ КАРЛА ТУРНЕРА обвинувачено в тому, що він займався незаконним перепродуванням зброї та подавав невірні дані про свої фінансові прибутки. В 1969 році йому було запропоновано піти у відставку, а тепер ген. Турнера буде потягнено до судової відповідальности.

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ В СПРАВАХ КОМУНІКАЦІЇ повідомила, що незабаром буде підвищена оплата за телефонічні розмови на далекі дистанції, приблизно на 4 відсотки. Американська Телеграфічно - Телефонічна Компанія домагалася значно більшої підвишки, першої від 1965 року, але Федеральна Комісія тих домагань не затвердила. Можливо, що оплата за телефонічну розмову між стейтами буде підвищена на 6%.

КОРПОРАЦІЯ „ПОЛЯРОЇД" ПОВІДОМИЛА, що будуть витрачені чималі суми грошей на підвищення кваліфікацій не-білих працівників та буде прийнято більшу кількість чорних робітників на працю в тій компанії. „Поляроїд" критикують за те, що він торгує з Південною Африкою, де й досі не розв'язана расова проблема.

ДВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБВИНУВАТИЛИ стейтові й льокальні школи в тому, що вони невідповідно використовують федеральні фонди, призначені для допомоги індіянським школам. Таке обвинувачення висунули після простудіювання проблеми Організація Оборони Освітнього Фонду та Центр для Справедливости і Освіти при Гарвардському університеті. Виявилось, що стейтові й льокальні шкільні власні використовують федеральні допоміжні фонди на різні потреби, але занадто мало чи й взагалі не дають грошей на допомогу убогим індіянським дітям у їхніх школах.

У СВІТІ

БРИТІЙСЬКА ПАЛАТА ГРОМАД ОБРАЛА на свого голову, „спікера", колишнього консервативного міністра закордонних справ Селвіна Ллойда 294 голосами проти 55. На кандидатуру Селвіна Ллойда погодився також парляментарний провід опозиційної соціялістичної Партії Праці.

ГОЛОВА ЕСПАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ФРАНСІСКО ФРАНКО ДИМІСІОНУВАВ одного з найбільш відомих в Еспанії генералів, командувача військової округи Гранади, ген. Фернанда Родріґо Сіфуентеса, скрайнього консерватиста. Названий генерал, що має найвищі військові відзначення ще з часу громадянської війни в Еспанії, критикував був публічно всіх тих, що виступали за помилування шістьох басків, засуджених в голосному процесі у Бурґосі на смерть. Як відомо, Франко помилував їх та замінив їм кару смерти на кару в'язниці 30 років.

КАТОЛИЦЬКІ ЄПИСКОПИ В ГОЛЛЯНДІЇ ПОГОДИЛИСЬ на призначення на нового єпископа Роттердаму д-ра Адрієна Сімоніса, який стояв в опозиції до існуючих в Голляндії сімох єпископів у контроверсійних справах целібату, розводів і контролі народин. Всі єпископи в Голляндії — ліберали, а теолог д-р Адрієн Сімоніс — консерватист, який в названих справах підтримував принципове догматичне становище Папи Павла VI. Газети твердять, що примас Голляндії, картинал Бернард Альфрінк, один із ліберальних членів останнього Ватиканського Собору, переконав єпископів, щоб вони скорилися волі Папи і співпрацювали з новопризначеним єпископом Сімонісом.

СХІДНЬО - НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ШИКАНУЮТЬ знову автомобільний рух з Заходу до Західнього Берліну. В останніх днях вони знову зупинювали не тільки західньо - німецькі, але й американські, англійські і французькі автомобілі на контрольному пункті в Гельмштед, припізнюючи їх приїзд до Західнього Берліну на кілька годин. Щоб дістатись до Західнього Берліну з Заходу — треба переїхати широку на 110 миль смугу під комуністичним правлінням.

КОЛИШНІЙ БУРМІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР У НУ ЗНИК з Таї (Сіяму) куди він прибув як політичний втікач у 1962 році, коли інший генерал Не Він перевів проти нього військовий переворот. У Ну заповів недавно, що він вернеться до Бірми, щоб безпосередньо керувати підготовою до революції проти Не Віна, якому він закинув диктаторські й протидемократичні методи правління.

В АРХЕОЛОГІЧНИХ РОЗКОПАХ В ІЗРАЇЛІ ЗНАЙШЛИ цвинтар з-перед 4.000 літ. Ізраїльські археологи твердять, що знайдено там предмети безцінної вартости.

З ОКІНАВИ В ЯПОНІЇ АМЕРИКАНЦІ ЕВАКУЮТЬ 13.000 тонн змагазинованого там гірчичного й слізного газу, перевозючи його на острів Джонстона на Тихому океані за 750 миль на південний захід від Гаваїв. Комуністичні японські студенти й інші радикальні японські організації, настроєні проти Америки, розпустили вістки, що металеві посуди з газами нещільні й подорозі можуть затруїти місто та околицю. Тому відбулися студентські демонстрації проти перевоження тих газів, а коли американське військове командування не закинуло своїх плянів, то тисячі мешканців переїхали „на всякий випадок" тимчасово в інші частини Японії. Покищо перевезено вже 150 тонн і в найближчих днях перевозитимуть дальші збірники. Японська поліція поруч з американським військом сторожить шлях.

Через Аляску будуватимуть нафтопровід, не зважаючи на шкоди для довкільної природи й оточення

Вашингтон. — Департамент внутрішніх справ подав до відома, що заплянуване вже перед двома роками будування нафтопроводу через цілу Аляску, починаючи від арктичного Північного Косогору над морем Бофорта на півночі до Аляскинської затоки на півдні, буде таки здійснене. Будуть будувати цей нафтопровід, не зважаючи на евентуальні пошкодження і знівечення довкільної природи, особливо ж незалюднених досі околиць і пралісів. Буде збудований нафтопровід через Аляску для використання багатющих родовищ нафти в арктичних околицях, як також з уваги на оборонні потреби ЗСА. Справу побудови цього нафтопроводу розглядала протягом двох років і студіювала на місці спеціяльна комісія, складена з техніків, геологів і консерваторів, яка випрацювала про це окреме звідомлення з цілою низкою рекомендацій спрямованих на збереження природи і її оточення. Деякі шкоди для довкілля неминучі, але їх будуть старатися зменшити. В справі побудови нафтопроводу через Аляску відбудуться ще спеціяльні переслухання на Алясці і в Вашингтоні.

Сподіваються випущення на волю викраденого амбасадора Бухера

Ріо де Жайнеро. — Викрадачі швайцарського амбасадора в Бразилії, члени лівої групи „Хуарез де Бріто Команди", повідомили бразилійський уряд, що вони випустять на волю амбасадора Джіованні Енріко Бухера, як тільки випущених із в'язниць 70 „політичних в'язнів" будуть перевезені літаком бразилійського уряду до Чіле. Такої заяви від викрадачів вимагав уряд. Всі 70 в'язнів, засуджених за підривну й терористичну діяльність на терені Бразилії, вже зібрані на аеродромі й готові до відлету. Представники марксистського уряду в Чіле повідомили, що їхній уряд не збирається ні платити готелів, ані утримувати тих 70 „політичних втікачів" і їх чекатиме в Чіле „важке життя". З поінформованих кіл повідомляють, що чілійський уряд не викине із території Чіле тих в'язнів, але й не дозволить їм надалі займатись будь-якою підривною діяльністю супроти законного уряду в Бразилії. Викрадачі підкинули свою записку-запевнення про звільнення амбасадора Бухера між газетами, які прийшли до американської бібліотеки в Ріо де Жайнеро. Амбасадор Бухер перебуває в ув'язненні в невідомому місці від 7-го грудня 1970 р. Згідно із повідомленням з Ріо де Жанейро, в середу 13 січня 70 вязнів відставлено літаком до Чіле. Терористи обіцяли звільнити в заміну за це амбасадора Бухера, але до четверга ранком вістки про його звільнення ще не одержано.

У Великій Британії помирає щороку 27 500 осіб внаслідок куріння сиґарет

Лондон. — Провідна британська лікарська асоціяція — Королівська Колеґія Лікарів, заснована ще в 1518 році, опублікувала своє звідомлення про наслідки й небезпеки куріння сиґарет. Згідно із цим звідомленням кожного року помирає від куріння у Великій Британії 27 500 осіб, в тому числі 3 500 жінок. Куріння скорочує вік окремого курця пересічно на яких п'ять і пів року життя. Особливо загрозливе куріння сиґарет для вагітних жінок, а зокрема для роджених ними дітей. Жінки, які курять, мають значно більше викиднів (поронень), як ті, що не курять. Народжені жінками-курцями діти менше важать і скорше хворіють та помирають. Підписані під звідомленням тринадцять лікарів, які приготовили його, стверджують, що куріння сиґарет є також само важливою причиною смертности, як великі епідемії (пошесті) в історії людства, такі, як тиф, холера і туберкульоза. Опубліковане п.н. „Куріння і здоров'я в нинішній час" звідомлення нараховує 148 сторінок. В ньому гостро критикується урядові чинники за те, що вони десять разів більше часу присвячують на справи публічного виховання чи безпеки шляхів, як боротьбі з такою загрозою, як куріння сиґарет. Виступають автори цього звідомлення також проти реклямування тютюнових виробів, зокрема сиґарет. Курцям вони дораджують перестати курити, а як ні, то переходити на люльки (файки) або цигари, які є менше цкідливі для здоров'я.

ПЕРЕД НОВОЮ АМЕРИКАНСЬКОЮ ЕКСПЕДИЦІЄЮ НА МІСЯЦЬ

Готуючись до нового космічного лету на Місяць, старт якого повинен відбутися, якщо будуть догідні для цього умови, 31 січня ц. р., астронавти із залоги „Аполло-14" показують журналістам у Гюстоні моделі свого космічного корабля і місячного веґікулу. На фото, командант залоги „Аполло 14" капітан Ален Б. Шепард (зліва) тримає в руках модель місячного веґікулу, з допомогою якого він має осісти на поверхні Місяця 4 лютого 1971 року разом із пільотом Едвардом Діном Мічеллом (справа). Посередині: пільот командної кабіни Стюарт Аллен Руза тримає в руках модель космічного корабля, який буде випущений 31 січня ц. р.

Ізраїль згідний в принципі на звільнення окупованих земель

Об'єднані Нації. — Посередник Об'єднаних Націй для справи замирення на Близькому Сході, Ґуннар Ярріні, отримав в Єрусалимі від ізраїльського прем'єра Ґолди Меір на письмі коротке сформулювання становища Ізраїлю: він, Ізраїль, погоджується на принцип, що треба відкликати війська з окупованих ним у червні 1967 року арабських земель, але залишає одвертим питання — до якої лінії будуть ті війська відкликані та з яких земель. Зате ізраїльський меморандум підкреслює, що відкликання військ як і полагодження всіх інших спірних справ залежить від того, чи все те погодження буде схоплене в обов'язуючому ізраїльсько-арабському договорі. Західні коментатори звертають увагу, що коли для арабської сторони головною справою є відзискання окупованих Ізраїлем арабських земель, то для Ізраїлю головною справою є отримати договірну ґарантію від арабів, що вони респектуватимуть суверенність Ізраїлю в таких-то виразно означених кордонах. Єгипет дотепер стояв на принциповому становищі, що Ізраїль не може дістати „ані одного цаля" з окупованих ним арабських земель та що мусить завернути до кордонів з-перед червня 1967 року. Але Ізраїль твердить, що така вимога перечить резолюції Ради Безпеки Об'єднаних Націй з 22 листопада 1967 р., прийнятій обома сторонами, де говориться про „безпечні" кордони Ізраїлю, а факт зосередження єгипетських військ на Синайському півострові в травні 1967 року та червневої війни потвердив, що тодішні кордони не були „безпечними". Американський державний секретар Віллям Роджерс, підтримавши арабську вимогу щодо звільнення Ізраїлем окупованих ним земель, признав право Ізраїлю до „малої коректури" кордонів. Ізраїльська й американська, прихильна Ізраїлеві преса коментує, що меморандум Ґолди Меір, вручений Ярріні́гові, був доказом доброї волі Ізраїлю вести ділові мирові переговори та що тепер черга на арабську сторону виявити таку саму добру волю. За найголовніший момент теперішніх переговорів вважається створення „кращої атмосфери", як невідхильної передумови.

Британському Коммонвелтові загрожує розвал

Лондон. — Конференція Британського Коммонвелту, яка відбувається тепер у Сінґапурі, займається справою найбільш дразливою для чорних африканських держав, членів Коммонвелту: заміром уряду Британії продавати зброю Південно-африканському Союзові. Всі кольорові африканські держави, як також їхні азійські союзники з лівими чи ліберальними урядами, як Індія, Пакістан і Цейльон, стоять у гострій опозиції до біло-расистського режиму у Південно-африканському Союзі і твердять, що зброю, яку Союз дістане від Британії, він використає проти своїх чорних сусідів. Тому вони погрожують своїм виступленням з Коммонвелту, якщо консервативний уряд Британії здійснюватиме свої пляни. Британський прем'єр Едвард Гіт боронить замір уряду щодо експорту зброї до Південної Африки арґументом, що Південно-африканський Союз мусить бути сильним з уваги на щораз більші совєтські впливи в Африці й Азії та щораз сильнішу совєтську морську фльоту на Індійському океані. Якщо дійсно азійсько африканські держави, як названі вгорі та ще й Ґана, Ніґерія і Замбія, виступили б з Британського Коммонвелту то — твердять газети — не є виключене, що Коммонвелт обмежиться до членства англомовних держав — Канади, Австралії і Нової Зеляндії. На Конференції у Сінґапурі обмірковують також проєкт СССР щодо „невтральної Південної Азії". Канада, яка має дипломатичні взаємини з Комуністичним Китаєм, має розвідати, як Пейпінґ ставиться до такого проєкту і чи він згідний був би ґарантувати невтральність Південної Азії разом із Совєтським Союзом.

Північний В'єтнам відбудовує країну й розбудовує промисл

Лондон. — Комуністичний Північний В'єтнам, знаходячись все ще в офензивній війні проти Південного В'єтнаму, мобілізує мужчин від 16 до 60 року та жінок до 50 року для примусових робіт над відбудовою поруйнованих війною сіл і міст та розбудовою кволого дотепер промислу — інформує в англомовній пресі кореспондент канадійської радіовисильні Майкел Меклір, який довший час перебував у Північному В'єтнамі. З його статті не видно ясно, як північно - в'єтнамський провід розподілює людський потенціял, яким він диспонує, поміж збройні сили і так звані „робітничі бригади Го Чі Міня". Але генеральний секретар північно-в'єтнамської компартії Ле Дуан, який особисто роз'їздить по краю, наглядаючи над поступом робіт, підкреслює у своїх публічних виступах, що країна, яка веде затяжну війну, мусить бути сильною економічно, ото ж мусить мати також власний ужитковий і важкий промисл. Виходить, що північно-в'єтнамські комуністи, завертаючи назад евакуйованих мешканців, школи й підприємства до провінцій, які лежать на південь від столиці Ганою до здемілітаризованої смуги, що ділить Північний В'єтнам від Південного, переконані, що Америка ніколи вже не відновить бомбардування краю і що тому можна його спокійно відбудувати — не припиняючи війни.

Будова пам'ятника Т. Шевченкові в Арґентині посувається вперед

Буенос Айрес. — Автор нагородженого першою премією проєкту пам'ятника Тарасові Шевченкові в Арґентині, скульптор Леонід Молодожанин, після перебування в Буенос Айресі й зустріч з Комітетом пам'ятника та громадянством, у кінці грудня 1970 р. відлетів до Зах. Німеччини, де він остаточно закінчує деталі постаті Кобзаря. В кінці січня ц. р. в його присутності розпочнеться там відлив бронзової постаті Тараса Шевченка. В парку в Буенос Айресі вже закінчено будову залізобетонних фундаментів під пам'ятник. Як інформує голова Комітету пам'ятника і голова Укр. Центр. Репрезентації в Арґентині, д-р Василь Іваницький, на замовлення Комітету в арґентинській каменоломні вже вирізали велику ґранітну брилу: 3 метри висоти, 5 метрів довжини і майже півтора метра товщини, і каменярі — працівники в камені, вікали туди, щоб розпочати працю над плоскорізьбою за проєктом Л. Молодожанина. Плоскорізьба буде стояти біля постаті Тараса Шевченка, творячи з нею одну цілість. Відкриття пам'ятника, що буде подією загальноукраїнського значення, заплянoване на кінець 1971 року. Хоча ще далеко до тієї дати, в Канаді вже формується велика група, яка відлетить кількома літаками до Арґентини, щоб взяти участь в церемонії відкриття монументу; сподіваються, що тоді ж до Буенос Айресу прибудуть українці в ЗСА й ін. країн. Збірка на будову пам'ятника триває.

ПІДЗЕМНА ЗАЛІЗНИЦЯ В ХАРКОВІ

Харків має понад один мільйон населення і великі перебої в русі авт і пішоходів. Щоб „розвантажити" місто, його вулиці й площі, прокладається підземна залізниця „метрополітен". За 1970 рік було прокладено 5,150 метрів, себто понад 5 кілометрів, підземних тунелів.

Ню Йорк урочисто відзначить Річницю Державности України

Ню Йорк. — Заходами Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій великого Ню Йорку — Відділ УККА, під керівництвом адв. Романа Гуглевича, у неділю 24 січня, в залі „Фешен Інституту" при 225 Захід 24 вулиця, о год. 4-ій по полудні відбудеться Свято Самостійности і Соборности України. В українських церквах у Ню Йорку тієї неділі відбудуться Богослуження в інтенції української нації. На святі у „Фешен Інституті", що його відкриє адв. Р. Гуглевич, відчитає проклямації Українського Дня губернатора Н. Рокефеллера і посадника Дж. Ліндзі адв. Михайло Пізнак, промову виголосить професор історії і політичних наук Коледжу св. Петра з Джерзі Ситі д-р Константин Савчук. У мистецькій частині виступить чоловічий хор „Прометей" із Філядельфії, під диригуванням композитора і професора музики в Менор Джуніор Коледжі Михайла Длябоги, члени молодечих українських організацій виконають монтаж під керівництвом п-і Лідії Крушельницької, деклямуватиме молода акторка і рецитаторка Наталка Чума. Квитки в передпродажу в книгарнях та за одну годину перед початком імпрези, всі місця нумеровані.

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ В ПІТСБУРҐУ

Піттсбурґ, Па. — У неділю 24 січня в залі української православної церкви св. Володимира на Савт Сайді відбудеться заходами Відділу УККА Святкова Січнева Академія, на відзначення роковин державности і соборности України. В мистецькій частині братимуть участь: Квартет „Верховина" з Торонта під керівництвом п-і Олени Глібович і молодий талановитий піяніст Осип Бончак із Мікізракс, Па. Управа Відділу УККА на Західню Пенсильванію сподівається масової участи громадянства.

УККА опублікував англомовну монографію проф. Т. Луцева про о. Агапія Гончаренка

Ню Йорк. — У Видавництві Українського Конґресового Комітету Америки видано англійською мовою монографію сл. п. проф. Теодора Луцева про одного з перших українських іміґрантів у ЗСА священика Агапія Гончаренка. Видано цю книжку заходами п-ні Ів. Луців, вдови по бл. п. проф. А. Луцеву, під назвою: "Father Agapius Honcharenko: First Ukrainian Priest in the United States", з передмовою д-ра Володимира Душника, гол. редактора органу УККА „Українського Квартальника". Попереджує монографію довідка про померлого передчасно в 1969 році автора цієї книжки проф. Теодора Луцева і його досліди над біографією і діяльністю свящ. Агапія Гончаренка в час його прибуття і перебування у ЗСА в 1865-1916 рр. Складаються на зміст цієї монографії розділи про походження і молоді роки о. Агапія Гончаренка, про його освіту, висвячення у священики і прибуття до Америки, про період його діяльности на Алясці і згодом у Сан Франсіско, як також про останні десятиріччя життя в Каліфорнії, де він і помер. В додатках надруковані різні матеріяли до біографії і діяльности о. Агапія Гончаренка, короткий огляд історії України для англомовного читача, як також бібліографія праць і статтей про о. А. Гончаренка. В передмові д-ра В. Душника подана коротко історія дослідів над життям і творчістю о. Агапія Гончаренка, як також дослідної праці автора книжки проф. Т. Луцева. Видано цю книжку на 224 сторінках великого формату у твердій обкладинці із суперобгорткою з портретом о. Агапія Гончаренка. В тексті 20 сторінок ілюстрацій та індекс імен.

Свящ. Агапій Гончаренко

ЄВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Леся Українка

25-го лютого український народ на Батьківщині і в розсіянні відзначатиме 100-річчя з дня народження найвидатнішої поетки України Лесі Українки. В СССР для відзначення ювілею створено в Москві Всесоюзний Комітет на чолі з пропагатором партійних гасел, поетом Ніколаєм Тіховоним, а в Україні — так зв. Республіканський Комітет, на чолі з Олесем Гончарем. Совєтське літературознавство, виконуючи вказівки комуністичної партії, намагається змальовувати велику поетку, як інтернаціоналістку, атеїстку і малощо не співробітницю В. Леніна. Навіть до такого ювілею видавництва УССР не спромоглися видати повного видання творів Лесі Українки, ані її повної епістолярної спадщини — листування. Бо публікація всіх творів, отже з поеми на релігійно - патріотичну тему „Боярриня", або патріотичного твору „На роковини Тараса Шевченка" з закликом не приносити дарів до чужої хати, була б запереченням партійницьких тлумачень життя й творчости великої Українки. Про справжнє відношення режиму до Лесі Українки свідчить хоча б те, що за понад 50 років існування совєтської влади в Києві, де жила Леся Українка і де її поховано — й досі не встановлено пам'ятника поетці, в театрах ідуть її драматичні поеми і п'єси лише від ювілею до ювілею, на її творчість не покликаються автори статтей в „Літературній Україні"; навіть запис живого голосу поетки мусів чекати на звуковому валочку понад півстоліття, щоб лише тепер про нього заговорили, і то під тиском студентської молоді...

Тим важливіші обов'язки вільної української спільноти гідно вшанувати ювілей Лесі Українки в країнах західнього світу. Хоча не маємо тут багатьох матеріялів, та все ж українська спільнота заходами Союзу Українок Америки вже встановила чудовий пам'ятник Лесі Українки в Клівленді, вже вийшла збірка її перекладів на англійську мову „Спіріт оф Флейм", а саме тепер вийшла з друку велика праця українською мовою „Леся Українка — хронологія життя і творчости" пера Ольги Косач-Кривенюк. Та це має бути лише початком святкувань, початком Року Лесі Українки, до чого закликає в своїй відозві СКВУ.

Перед змінами в ЗСА

Американська преса повна вісток і міркувань про основні зміни, які мають прийти в цьому й наступному роках в економіці країни. Бо економіка висунулась на перше місце — перед „законом і порядком" і перед В'єтнамською війною. Внаслідок щораз дальшого „відтягання" Америки з війни у В'єтнамі притупились антивоєнні настрої в країні. В реакції на дії студентів - терористів настало також деяке заспокоєння в університетах і кемпусах. Схвалення гострих законів про боротьбу проти злочинства обнизить хвилю злочинів. Зате зріст дорожнечі, зріст безробіття, огірчення людей з приводу високих податків поруч із щораз більшими видатками в усіх ділянках життя — всі ці суспільно - економічні справи стали найпершою журбою Уряду, свідомого, що з ними пов'язана й проблема вигри чи прогри в президентських виборах 1972 року.

Президент Ніксон заявив, що „1971 рік буде добрий, 1972 рік буде дуже добрий". Цю прогнозу треба ще перевести в життя. 21 січня ц. р., коли зійдеться 92-ий Конгрес на свою першу сесію і президент Ніксон виголосить своє звернення „Про Стан Унії" — виразнішими стануть його пляни. Частинно світло кидає на них його заява, що він став „кейнесистом". Джан Мейнард Кейнес — це англійський економіст 20-их і 30-их рр. автор теорії, що безробіття треба поборювати активним сприянням продукції ужиткових товарів дешевим кредитом на інвестиції промислових підприємств, і що важливішим є повне затруднення робітних сил, як дефіцит державного бюджету. Практичне застосування теорії Кейнеса в Америці означало б зміну у цілому господарському думанні республіканського Уряду, який сприяв зрівноваженому бюджеті і „твердій" монетарній політиці.

Поділ впливів із податків між федеральною й стейтовою касами, — переведення закону про мінімальний річний прибуток для родини, підвищення пенсій з системи Соціяльного забезпечення і т. п. ухвали безумовно підвищать державний дефіцит, який може дійти до кругло 10 більйонів дол. Але облегшення банкового кредиту підприємцям і привatним особам стимулюватиме продукцію, а з цим і зменшить число безробітних. Новий секретар скарбу демократ Джан Б. Коннелі має виступити з радикальними проєктами. Всі ці заходи будуть стосуватися держави в цілості та всіх її громадян.

ЗАНЕДБАНІ ПЛЯНИ

В Англії опубліковано документи, які вважались державною таємницею і які перестали такою бути після 30 років, за англійським законом.

Як тільки ці документи, або частина їх, були оприлюднені, совєтська преса пішла в паперову атаку проти політики Англії і Франції 1930-1940-х років. „Правда" й інші газети обвинувачують тогочасні уряди країн, з яких Англія допомагала рятувати Совєтський Союз від німецьких фашистів, у „мріях про ліквідацію совєтської держави". З коротких пресових повідомлень про ті таємні пляни видко, що Англії і Франції йшлося не так про ліквідацію СССР, як про стримання розбухання СССР, про втинання московської руки там, де вона виявилась занадто „долгоруковською".

Коли Совєтський Союз напав у 1939 р. на Фінляндію, англійський уряд в лютому 1940 року розглядав плян висаду десанту в районі Кольського півострова, щоб силою спинити московську агресію на півночі. В той час маленька Фінляндія вже заледве могла боронитись, совєтські дивізії хоч і зазнавали страшних втрат, продирались крізь укріплену лінію Маннергайма. Ще не рокрито документів, чому Сталін несподівано наказав спинитися своїм дивізіям тоді, коли вже майже не було опору героїчних фінів. Можливо, що саме демократична Англія закликала тоталітарну Москву до порядку в північній області.

Київська „Молодь України" з 9-го січня, передруковуючи вістку з „Правди", під наг. „Викриті документи", навела ще такий приклад: „У січні 1940 р. під час совєтсько - фінської війни, Комітет начальника штабів Англії подав Кабінетові доповідь під наг. „Воєнні наслідки проголошення війни Росії". Незабаром після цього виходить депеша послові Англії в Туреччині, яка інформує, що Англія „розглядає питання про можливість нападу на Баку", на Кавказі, і що такий замір „є частиною перегляду загальної стратегії". Англія, спостерігаючи прискорене озброювання гітлерівської Німеччини, занедбала той плян прогиудару, виконання якого позбавило б Совєтський Союз пального для літаків, танків та авт, отже й просування СССР у Фінляндії. У березні 1940 року, як видко з опублікованих таємних документів, лорд Галіфакс, тогочасний міністер закордонних справ Англії, запропонував обговорити питання про висилку на Чорне море; до берегів СССР, експедиційного корпусу.

Мировий договір між СССР і Фінляндією був підписаний у Москві 12-го березня 1940 року. Ціна „миру" була дуже важка: СССР забрав великі масиви фінської землі в районі Ленінграду й Кольського півострова, фіни були змушені передати до червоної катівні тисячі полонених червоноармійців...

Европейські країни ще не знали, де закінчуються апетити Москви. 27 березня Вінстон Черчилл, тогочасний міністер морської фльоти Англії, знову запропонував раніше висуваний плян нападу на Баку, а міністерство авіяції подало свій плян „повного знищення нафтопромислів" на Закавказзі. Такі пляни, як зазначено в опублікованих тепер документах, опрацьовувано для того, щоб „позбавити фашистську Німеччину потенційних джерел нафти".

Треба припускати, що плян ліквідації совєтських джерел нафти мав ще й інший аспект — спаралізувати Совєтський Союз, не дозволити комунізмові йти на підбиття нових земель у Европі. Дійсно, Англія і Франція в 1940 році вже перебували в стані війни з гітлерівською Німеччиною й могли передбачати напад Берліну на Москву та його висліди. Але вільні західні демократії бачили також, що і Берлін, і Москва були жадібні вхопити де лише можна ласий шматок европейської території.

До нездійснених плянів англійського уряду треба зарахувати і пропозицію В. Черчилла, тоді вже прем'єра Великобританії, в и с адити альянтський десант на Балканах під час другої світової війни, щоб спинити дорогу совєтській армії до Варшави, Праги, Будапешту, Софії та Відня...

Вільний західній світ мав немало плянів спершу ліквідації, а потім стримування імперіялістичної червоної Росії у формі СССР, і їх не виконав. Внаслідок того СССР обклав себе буфером з країн сателітів у Европі і розрісся до гігантської військово - економічної потуги. І хоч ніби як важко побачити щось спільне між нападом СССР на Фінляндію в 1939-40 роках, плянами окремих англійських державних мужів і виникненням кастрівської Куби та „марксистського" Чіле в 1960-х роках, — нині виразно видко такий взаємозв'язок.

Заки Захід плянував і нічого не виконував — Москва продовжувала й продовжує свій імперіялістичний похід. За царів це було „визволення братів на Балканах", тепер це діється під ширмою комунізму... А відомо ж, що чим більше задавнена хвороба, тим важче її лікувати.

Л. П.

КОАЛІЦІЯ ПРОТИ ІНДІРИ ГАНДІ

Ню Делі. — В Індії три політичні партії, які, зрештою, різняться у своєму підході до різних соціяльно-політичних справ склали коаліцію з одною ціллю — не допустити до перемоги прем'єра Індіри Ганді в найближчих парляментарних виборах, які відбудуться в Індії 28 березня і 1 квітня ц. р. Однак всі ті три партії розпоряджали в розв'язаному парляменті тільки 115 мандатами на всіх 523, отже не являють собою великої сили.

И. Шварц

„ДРУЖНЯ РУКА"

Під такою назвою в жидівському місячнику „Унзер Цайт" за квітень - травень м. р. появилась довга стаття відомого публіциста А. Лур'є, в якій автор звертає увагу читачів на книжку Івана Дзюби, „Інтернаціоналізм чи русифікація?", що появилась була в серії „захалявної літератури", і обговорює проблему жидівства в СССР.

Із згаданої книжки І. Дзюби цитує (в перекладі з англійського) А. Лур'є таку лицемірну заяву, свого часу виголошену Нікітою Хрущовим: „Ті, які говорять про антисемітизм в СССР, оплачуються американськими долярами, але вони не говорять про те, скільки працює у нас жидівських високих урядовців і науковців навіть у таких ділянках, як освоєння космічних просторів..."

Розповівши дещо про таланови того літературознавця Івана Дзюбу, А. Лур'є цитує за „Сучасністю" його виголошену в 1966 році промову в Бабиному Яру, в якій говорив Дзюба про звірства нацистів і про переслідування жидів в СССР.

„Тепер в Україні, — пише А. Лур'є, — перебуває коло мільйона жидів. І якщо б відкрили для них усі ворота з Совєтського Союзу і сказали: „Ідьте, куди хочете" — то все ж залишилося б там численне жидівське поселення. Міняти країну, де народився, де кожний камінь тобі близький — це не те, що міняти помешкання.

Ми, — пише А. Лур'є, — навіть ті, які живемо у вільній і ситій Америці, які не повернулися б в країну, де народились, якби вона стала вільною, і досі — хоч як це може дивним здасться — не тільки „тутешні", але й також „тамошні". Наше коріння, як би його не різали, як би не рубали — наше коріння там. І тими корінцями, часом може навіть одним тоненьким корінцем пливуть до нас з України життьові соки.

„Старий край", як називає А. Лур'є Україну, „наша рідна колиска, і ми хотіли б, щоб вона нас довіку колисала. Забути її можна лише внаслідок фізичного знищення".

При більш - менш нормальних обставинах, стверджує цей публіцист, ціла етнічна група не залишає країни, де жила сотні років. І він певний, що значна частина жидівської етнічної групи залишається в Україні ще протягом кількох поколінь. Тож, пише А. Лур'є, ми повинні думати не лише про теперішність, але й про майбутність. І ми мусимо там жити не як кочівники, а як повноправні громадяни.

А. Лур'є вважає, що для цього жиди мають встановити тривкі і дружні взаємовідносини з не-жидівською більшістю, українцями - автохтонами. А такі взаємовідносини, на його думку, можуть бути встановлені й закріплені не державними законами і офіційними обіжниками, — хоч закони в цій справі мають також дуже важливе значення, — а головно особистими контактами, дружніми зв'язками людей різного етнічного походження.

Якщо антисемітизм, — пише А. Лур'є, — защеплював в Україні протягом довгих десятиліть царизм, а тепер те саме робить совєтський режим, то для нас власне тією „дружньою рукою" є впливовий молодий український інтелектуал, Іван Дзюба, який хоче викорчувати антисемітизм з душ тих людей, у яких він загніздився, який закликає всіх своїх земляків до добросусідського життя. Треба мати на увазі, що генеральні секретарі комуністичної партії, партійці всіх ранг приходять і відходять, але народи залишаються. Цією парафразою в і д о м о ї с т а л і н с ь к о ї заяви А. Лур'є обернув її вістря проти сучасного совєтського режиму.

Такі люди, як Іван Дзюба, стверджує в кінці своєї статті жидівський публіцист, самим своїм існуванням куди важливіші, як писання різного роду „прохань" і „меморандумів" до злобних большевицьких г о ловачів. Бо Дзюба — невіддільна частка свого народу.

„Ленінізм бяз маскі" і недахопы

Ню Йорк. — Під таким наголовком, що означає „Ленінізм без маски" і недотягнення", надрукувала національна газета „Беларус", яка виходить у Джамейці, Н. Й., заувагу щодо антиленінської виставки в Торонті. В тій виставці взяли участь представники різних поневолених націй, в тому й білоруси, хоча їхню 10-мільйонову країну та їхні змагання проти Москви були представ л е н і слабо. Автор замітки в грудневому числі газети зауважує: „На виставці висіла карта СССР українського видання на еміграції, автор д-р Кульчицький, яка дуже необ'єктивно показує територію Білоруси й між ін. Білоруське Полісся з Берестом, Пинськом і Мозирем залучає до України. Цей факт викликав обурення у білоруських відвідувачів виставки". Один із представників організованого білоруського життя п. К. Акула запротестував проти тієї мапи перед її організаторами, бо така мапа може „викликати міжнаціональну ворожнечу, а це ж суперечить духу й замірам виставки!" Незручне становище намагався вияснити один із організаторів виста в к и, сказавши білоруським відвідувачам, що „була вивішена перша - ліпша мапа, яка трапилась під рукою, бо занадто мало лишалось часу на розшуки іншої". В кінці замітки сказано: „Організатори обіцяли виправити ту помилку, коли виставка „Ленінізм без прикрас" поїде до інших міст Канади".

З ТЕАТРАЛЬНОЇ ЗАЛІ

СВІТЛА РАМПИ НЕ МЕРКНУТЬ

(„Медея" Жана Ануї у перекладі Миколи Понеділка, у виконанні „Театру у П'ятницю" під кер. Володимира Шашаровського у Філядельфії в залі Театру Плейгавз, прапрем'єра 15 грудня 1970 р.

> Не театр завтра, але театр, який хоче зрозуміти теперішність, театр уважно вслуханий у сучасність є на висоті свого завдання.
> (Кайзер)

Живемо у важкому сторіччі, не тільки тому, що людина з її прагненнями находиться поміж залізними вилами — світової політики, загрозою війни ґльобального засягу, тотального знищення, але і тому, що живемо у сторіччі велетенських переоцінок.

Революційні винаходи людського розуму приневолюють нас зревідувати деякі поняття, які колись скидались на аксіоми. Процес нової переоцінки не минув також і культури. Можна б сказати, що в культурі, одначе, залишаються здебільша форми давні, виплекані перед віками, діткнені в нашій сучасності відносно невеликим и змінами.

Маємо на думці театр. Подумаймо: як небагато змінилось у театрі від часів, коли на сцені атенського театру відбувалися прем'єри спектаклів Софокля й Аристофана. Від двадцятикількох сторіч при соняшному світлі, в темноті — розбитій світлом смолоскипів чи сяйвом кінкетів, відбувається ця сама містерія.

Є дві сторони сценічної рампи і дві дійсности — одна, ця ніби видумана, себто та, що діється на сцені, і друга, оця реальна — себто та, що діється в області глядача; реакція публіки, її задоволення, виявлене оплесками, чи незадоволення. Небагато змінилося потойбіч рампи — сьогодні також виставляють Софокля і Аристофана. Актори можуть носити маски, можуть їх і не носити. Сцена також не дуже-то змінилася. Життєздатність мистецтва міримо в якому ступені воно діє на суспільство. Постає стиль і мода. Театр бо є живим мистецтвом, живим організмом. Слова з живим діялогом людини з Богом, людини зі світом, людини з людиною. Невмирущий діялог. Світла рампи не меркнуть.

Отож, як кожний живий організм, театр має свої хвороби, недомагання, свої високі лети, осяги; зустрічає на шляху свого розвитку і важкі проблеми.

Був період ілюстраційного театру — минув, існує театр креації. Вже Курбасівсь к и й театр був театром поетичної трансформації.

Відомий міт про Медею у творі Ануї має у виставі „Театру у П'ятницю" лиш характер претексту, що наголошував в інтерв'ю у радіо Володимир Шашаровсь к и й, режисер - інсценізатор „Медеї".

У цьому спектаклі важить не стільки драматичний елемент, а само слово, важить спеціяльне наголошення конкретних думок - ідей. Це є основним компонентом „Медеї". Кожному сьогодні ясно, що потенційним й істотним творцем театрального видовища є поставник - інсценізатор; такий бо є напрям розвитку театрального мистецтва.

„Медея" Ануї має такі місця, які можна по-різному інтерпретувати. Інтерпретац і й може бути навіть кілька, очевидно, різних, з яких жадна твору не зфальшує. З Піранделем, прим., є гірша справа — його не можна ставити вповні згідно із текстом.

В. Шашаровський, простудіювавши Ануї, впевнився, що слово мусить бути не лиш логічно й психологічно оправдане. Воно мусить у глядача викликати суґеровані виставою почуття. Тому його „Медея" і вирішена в цьому пляні. Своїми інсценізаційними засобами він осягнув єдність психічної структури дієвих осіб з логічною мотивацією дії. Це був спектакль настрою, а не теми.

В. Шашаровський, знаменито схопивши інтенцію автора, зумів у глядача всуґерувати, що навіть коли перемога неможлива — треба за неї боротися і змусити за неї вмерти.

Очевидно, що успіх вистави завдячуємо теж і знаменитій акторській обсаді.

Ми ще ніколи не були під так потрясаючим враженням, як на „Медеї", бо звичайно буває так, що в міру наростання дій поступає ґрадація в акторській грі. Тут ми вже при піднесенні занавіси були наче в якомусь загіпнотизованому стані, бо виконувана арт. Вірою Левицькою сценічна постать не була Медеєю, що стаяла мовчки на сходах, а була богинею на п'єдесталі. Глибина в слові та в інтонаціях цієї артистки підносили виконання спектаклю на найвищий рівень.

Незрівняною партнеркою у сценах: Медея — нянька, була Марія Степанова-Карпяк. Її фраза: „Хочу жити" мала настільки сили суґестії на глядача, що глядач був ладен за всяку ціну їй якоюсь мірою допомогти в її безнадійній ситуації.

Арт. Богдан Паздрій як Ясон імпонував майстерністю акторського вислову — скупим, дискретним оперуванням жесту і міміки, а надівсе своєю скалею та краскою голосу. Одначе, виведе н н я його образу на сцені режисером, як людини кволої та немічної, що після пережитих бур і боротьби занадто швидко опустила крила, на нашу думку — хоч може це і відповідає стилеві вистави — послаблює поняття дії.

Креон у виконанні арт. Володимира Шашаровсько г о, крім належного акторського втілення, у якому показав нам назовні добродушного, але по суті хитрого і жорстокого короля, був у своєму образі ще й цікавий, і ні в одному моменті не підважував психологічної підстави на користь зовнішнього ефекту.

Арт Євген Левицький як післанець був ув образі, зрозумів, що його післанець це людина з роздвоєною душею: з одної сторони почуття обов'язку у виконуванні

(Закінчення на стор. 3-ій)

Богдан Цимбалістий

ПРОБЛЕМА ІДЕНТИЧНОСТИ

(1)

> „Що, ми?... Чиї сини? Яких батьків?"
> (З „Посланія" Т. Шевченка)

Існують різні моди. Є мода на одяг, на зачіску, на устаткування дому, на стиль життя, на форми розваг. Є мода й на слова. Тому кількадесят років модною була теорія еволюції Дарвіна, якою пояснювано різні явища життя. Опісля прийшла теорія „релятивности", а далі Фройдові „репресії" та „комплекси". Останніми роками поширилось поняття „ідентичности", спопуляризоване американським психоаналістом Еріком Еріксоном[1]).

Якщо йдеться про нашу суспільність, таким поширеним і чуттєво наснажним поняттям була „революційність", потім прийшла „ідеологія", а тепер серед нашої громади в Америці — „ідентичність". Це не лише вплив американського оточення, в якому стільки мови про „ідентичність", „кризу ідентичности", „шукання ідентичности" (це — заголовки американських книжок), але через становище, в якому опинилась українська молода людина, живучи під впливом двох культур. Вона стала перед проблемою визначення свого національного обличчя та свого суспільного заанґажування.

Крім цього, кожна молода людина завжди стояла перед особистим завданням визначити свою ролю в світі та накреслити свій життьовий плян. Згаданий Е. Еріксон вважає, що в різні періоди свого життя дитина і опісля доросла людина здобуває, чи повинна здобути новий ступінь та аспект своєї зрілости. Немовля повинно здобути „основне почуття довір'я", мала дитина — „сенс своєї автономії", під час віку ігор (3-5 років життя) — „сенс ініціятиви", в шкільні роки — працьовитість та певні вмілості, а в юнацькому віці — „сенс особистої ідентичности". (В пізнішому віці приходить ще здібність до інтимности, в середньому віці — сенс відповідальности за стан суспільности і за наступні покоління, на старість — рефлексія та інтегральність).

Отож процес, чи потреба свого духового визначення є частиною нормального психічного розвитку людини, який проходить в усі часи. Лише слова — „ідентичність", мабуть, було вживано менше. Тепер це поняття стало популярним, однак це тільки нова назва, а істота самого процесу давня і незмінна. Правда, в нормальні часи процес цей проходить спокійніше. Молода людина легше віднаходить свою підметність і своє місце в суспільності. В нашу добу нечуваних загроз одиниці чи то збоку безособового змеханізованого бюрократичного суспільства, чи від сил природи, що їх людина визволила, але може не вміти контролювати, процес самоідентифікації одиниці важкий.

На думку Е. Еріксона, „сьогодні пацієнт найбільше мучиться питанням, у що він має вірити і ким має бути, або міг би бути чи стати; зате пацієнт з часу початків психоаналізи терпів на різні інгібіції, що не дозволяли йому бути тим, ким — він думав — міг бути"[2]).

Так само Рольо Мей, відомий американський психолог — екзистенціяліст думає, що „в переходовий період, коли давні вартості стали пустими і моральні норми нежиттьовими, одиниця переживає окремі труднощі віднайти себе в світі. Сьогодні більше людей переживає гостро проблему Вілі Ломана зі „Смерти купця": він ніколи не знав, ким він був". „Сьогодні різні особи, зокрема молоді, коли приходять до дорадника чи психотерапіста, подають, як свою діягнозу, „кризу ідентичности". Хоч ця фраза стала втертою, ми не повинні забувати, що вона може бути правдивою[3]) (стор. 26). На питання юнацького віку „хто я", „кудою йду", „який сенс життя" нема остаточних відповідей. А їх не можна відкладати. Тому непевність продовжується"[4]) (стор. 18).

**

Хоч як спопуляризоване поняття ідентичности в американських публікаціях, звичайно не подається його точної дефініції. На це, між іншим, звертають увагу американські автори. Тому спробуймо тут визначити, що означає це поняття в найширшому розумінні.

Отож, устійнити свою ідентичність означає відповісти собі на такі питання: „хто я", „куди належу", „яке моє відношення до інших осіб", „яке моє місце в світі", „яка мета мого життя". Очевидно рішення про те, хто я, яке моє місце, кудою я прямую, не приходить як „деус екс махіна", але є синтезою чи завершенням усього психологічного розвитку від дня народження. Це підготований ґрунт та матеріял, до якого людина мусить самостійно зайняти становище, акцептувати його, відкинути чи змінити. „Коротко кажучи, поняття ідентичности спирається на злитті таких елементів як ідентифікація, здібності, нагоди та ідеали в животворне самовизначення"[5]) (стор. 15).

Ця стаття є частиною розділу праці автора про становище української молоді в Америці.

1) ERIK H. ERIKSON: Childhood and Society W. W. Norton and Co., New York 1950.
2) ERIK H. ERIKSON: Identity, Youth, and Crisis. W. W. Norton and Co., New York 1968.
3) ROLLO MAY: Psychology and Human Dilemma. D. van W. W. Nostrand Co., Princeton, 1967.
4) ALLEN WHEELIS: The Quest for Identity W. W. Norton and Co., New York, 1958.
5) DONVAN E. a. ADELSON J. B.: The Adolescent Experience Wiley, New York, 1966.

(Далі буде).

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

Українці Нюарку-Ірвінґтону і околиці відзначили 20-ліття смерти Головного Командира УПА Т. Чупринки-Шухевича

Заходом Громадського Комітету Нюаркської Округи зложеного із 23-ох українських організацій, дня 22 листопада 1970 р. в залі Ірвінґтон Гай Скул, відбулася Святочна Академія, присвячена 20-літтю смерті в бою з московськими окупантами, сл.п. Головного Командира УПА ген.-хор. Тараса Чупринки-Шухевича.

Згідно з програмою, Академія почалася американським і українським гимнами, після яких відбувся Апель в пошану Командирові, в ньому взяли участь - комбатантські і молодечі Організації: Відділ ОбВУА, Відділ б. вояків УПА, Станиця б. вояків І-ї Дивізії УНА, юнацтво Станиці Пласт і юнацтво Осередку СУМА. Святочну доповідь виголосив проф. Л. Шанковський. В своїй доповіді Прелеґент насвітлив окремі важливіші факти з новітніх наших визвольних змагань і їхній вплив на Р. Шухевича в молодому віці, а далі накреслив постать ген.-хор. Тараса Чупринки, в ролі Гол. Командира УПА. Добірну мистецьку частину Академії виповнили успішніми виступами: дівочий хор „Жайворонки" Осередку СУМА в Ню Йорку, що виконав пісні: „За рідний край" му. М. Гайворонського, „Ось день війни" — пісня УПА, муз. оформ. М. Федорова, „Над Прутом" — муз. Д. Цинкова, „Гей ви хлопці" — муз. Р. Купчинського, „Вперед" пісня УПА муз. І. Соневицького, „Максим козак Залізняк" — муз. М. Лисенка, „Серед степу" — муз. Д. Котка — сольо М. Кокольська Степаняк, „Марш Синьої Дивізії" слова й музика Р. Степаняка. Дівочий хор „Жайворонки під дириґентурою інж. Р. Степаняка з музичним супроводом — Т. Левицького відзначився згармонізованістю і нагороджено його рясними оплесками. Відомі артисти українського театру: Е. Курило і Валя Калин-Магмет виступили з рецитаціями „Дума про Вірний Ліс" — Р. Завадовича і „Гимн Народові-Героєві" — Марка Бораслава. Популярний бандурист — проф. Р. Левицький виконав „Думу про Морозенка", „Марш куреня Бойків" — маршова пісня УПА і „Думу про Шугая" — повстанська дума. Усі мистецькі точки Академії пройшли на високому рівні, що разом із майстерним декоративним оформленням сцени — інж. Федором Луцишиним — справили на присутніх святочний настрій. Відспіванням „Не пора, не пора" закінчено Святочну Академію.

З нагоди Академії Гром. Комітет видав 12-ти сторінкову програмку в якій передруковано вийнятки із документів революційного підпілля, „Звернення до бійців і Командирів УПА і Членів Рев. Підп.". — ген.-хор. Тараса Чупринки, стаття І. В. „В поклоні Романові Шухевичу" і ін. Мистецьким оформленням програми зайнявся інж. Ф. Луцишин. На останній сторінці обкладинки є поміщений склад ділового Комітету свята: М. Почтар — голова, Д. Беднарський, С. Букшована, Н. Біґун, д-р І. Ярош, — заступники, Д. Кульчицька — секретар, М. Дзіман — скарбник, сот. Ю. Коновів, проф. С. Вожаківський, П. Козира, Г. Клим, Ф. Луцишин, Ю. Чировський — програмово - мистецька Комісія, О. Твардовський, І. Галій — прес. Комісія, Л. Мигаль, І. Кульчицький, М. Лонець, інж. В. Яворський, зинський, інж. Е. Мартин-С. Макар, А. Мицьо — орг. Комісія, В. Гнатів, А. Паньків, інж. М. Семанишин, В. Манько і мгр. Я. Рак — Контрольна Комісія. Усі згадані особи репрезентували в „Діловому Комітеті" 23-и українські організації.

О. Твардовський

Українська молодь провінції Квебеку

Монтреаль. — У монтреальській школі „Розмавнт гайскул" вчиться кілька сотень українських дітей, чимало з яких відвідують Рідну Школу, де недавно було влаштоване Свято Книжки і концерт силами молоді. Настоятель церкви св. Юрія о. Є. Чижів на Святі книжки закликав усіх учнів вивчати три мови: українську, англійську і французьку, сказавши, що „знання людиною тільки однієї мови в скорому часі буде ознакою неграмотности". У „Розмавнт гайскулі" багато українських дітей є першунами в навчанні та вивченні англійської і французької мов та в опануванні навчальних програм. Наприклад, на 2-му році гайскулу на всіх 56 студентів — передовими є 35 українців. При тій школі вони створили Український Гурток, під головуванням учня Євгена Берези, який підготував Різдвяний концерт колядок і почав кампанію за збірку української бібліотеки.

Мошинські відкрили власну ґалерію

Про родину мистців Мошинських в Денвері, Колорадо: батька Володимира, сина Юрія і доньку Оксану писалося нераз в українській пресі. Про їхні малярські праці пишеться також і в американській пресі. Лиш за останній рік фотосвітлини їхніх мистецьких образів кілька разів вкривали цілі сторінки недільних вибагливих, кольорових додатків щоденника „Денвер Пост". Статті про родину Мошинських і світлини їхніх праць появлялися також і в інших американських газетах.

І ось, в дні 26-го грудня 1970 р. безупинна праця цих мистців увінчалася ще одним успіхом, який для багатьох не тільки українських, але й також для американських мистців може бути тільки мрією. Цим разом Мошинські відкрили власну мистецьку ґалерію, в приміщенні окремого будинку вповлизу кількох інших відомих мистецьких ґалерій в Денвері.

Святочне відкриття Ґалерії Мошинських було для української громади в Денвері першою культурною подією цього роду, і тому вона справила незабутнє враження на всіх, що взяли участь.

В день відкриття, о годині 5-ій вечером в приміщенні ґалерії зібралася понад сотня добірної української публіки в Денвері. (Відкриття для американців відбудеться окремо).

Відкриття почалося короткою відправою настоятеля української православної церкви Святої Покрови в Денвері, о. Теодозія Діятеловича. Після благословення приміщення ґалерії, о. Теодозій Діятелович побажав власникам ґалерії успіхів і закінчив многоліствієм, яке відспівали всі присутні.

Коротке слово і побажання власникам, від імені української громади в Денвері сказав інж. Юрій Сластіон син відомого українського художника, мистецтвознавця і етнографа Опанаса Георгієвича Сластіона. Інженер Юрій Сластіон, який поза професією архітекта є сам мистцем - малярем сказав, що українська громада в Денвері радіє фактом відкриття цієї ґалерії бо воно в своїй істоті є відмінне від тих кількох підприємств українців, що вже існують на терені Денверу. Воно тісно пов'язане з духовою культурою нашого народу і тим самим з культурою в загальному.

Очевидно, що цим осягом Мошинських може радіти кожен українець, бо найкраща реклама для народу — це література і мистецтво.

Без найменшого перебільшення мистці Мошинські спричинюються до поширення доброго імени української справи. Серед їхніх праць є чимало чистоукраїнської тематики, а в усіх їхніх зустрічах з американським світом Мошинські виразно підкреслюють своє українство.

В основному Ґалерія Мошинських є розрахована на американського глядача й покупця. Зрозуміло, що таке підприємство є пов'язане не тільки з коштом, але й також з деяким риском, але не зважаючи на це хочеться вірити в успіх цього сміливого кроку, бо за цим промовляє хоч би і те, що тут власники не мусять купувати образів. Вони самі їх творять. Успіх Мошинських повинен стати заохотою і прикладом для інших українських малярів.

Українські туристи, що відвідають Колорадо й Денвер повинні загостити до Мистецької Ґалерії Мошинських. Вона буде відкрита впродовж шістьох днів в тижні, а находиться вона при 3132 Схід 2-та Евню в Денвері.

К. Крупський

Молодь в обороні Валентина Мороза

На сторінках української преси ми інформували, що Крайова Управа Т-ва Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського підготовляє акцію в обороні Валентина Мороза. Сьогодні інформуємо, що демонстрація в Ню Йорку відбудеться в п'ятницю 22-го січня 1971 року о годині 7-ій вечора при 345 Е. 46 вулиця, це є по противній стороні від будинку ОН.

Демонстрація в Чикаго відбудеться в суботу, 30-го січня 1971 р. о годині 3-ій після обіду в центрі міста Чикаґо на великій площі Пікаса.

Крайова Управа ТУСМу підготовила відповідну кількість інформативного матер'ялу про Валентина Мороза в англійській мові, як рівнож приготовано для розповсюдження для якнайширшого круга американських громадян наліпки, які повинні висіти протягом довшого часу і пригадувати прохожим про совєтський терор. Ці наліпки треба обов'язково накладати також на автомашини.

Ми, українські студенти, віримо, що вся українська молодь, зокрема зорганізована в наших молодечих організаціях, прийде масово та спільно буде протестувати проти цього нелюдського засуду, та проти потоптання основних прав людини в СССР.

Сподіваємося, що Українське Громадянство своєю активною і численною участю прийде на демонсрацію і тим докаже нам, що піддержує усі молодечі позитивні акції.

Богдан С. Футала

Українець директором Інституту біохемічно-аналітичних розслідів

Ціллю моєї поїздки був Гаффорд, у Саскачевані Там відвідав я свого друга, д-ра хемії, Мирослава Сенкуся, що є директором Інституту біохемічних розслідів Рейнолдс Ко., яка продукує цигарети: Винстон, Сейлем, Вентидж і Камель у місті Винстон-Сейлем, Норт Каролайна. У нашому науковому світі д-р М. Сенкусь — дійсний член НТШ.

Мене щиро привітали у своєму дому мій приятель і його дружина Емілія. Ще з давніх часів нас в'язало багато спогадів, тому зразу розпочалася жива й сердечна гутірка. Хоча у їхньому місті немає ані одного українця, у них живе українська мова. На бюрку лежить щоденник „Свобода" — їхній постійний зв'язок з українською спільнотою.

Батьки його, Микола Сенкусь і Анна Велигорська були перші фармерські піонери, залишилися жити в місті Гаффорд, Саскачеван. Д-р Мирослав Сенкусь народився 31-го серпня 1914 р. У тому часі родини Сенкусі, Крисаки, Гарахи, Ребрини — це типічні українські фармери, що поруч важкої, фізичної праці, зуміли ще затримати пошану до українського імени і любов до всього рідного. В такому дусі виростав не тільки д-р М. Сенкусь, але й його шкільний друг, а тепер віце-губернатор Саскачевану д-р Степан Воробець, його брат Петро, тепер шкільний інспектор, адвокат Антін Яремович, суддя Вронислав Корчинський, шкільний інспектор Мирослав Голота, проф. Степан Мамчур і десятки інших учителів, науковців і політиків. Тут, у Редбері я зустрінув Павла Юзика, сьогоднішнього сенатора Канади. Колись, ця якраз молодь, допомогла мені зорганізувати українське католицьке юнацтво.

Осяги д-ра М. Сенкуся здійснились завдяки безупинній і важкій його науковій праці. В 1936 р. він здобуває ступінь маґістра хемії, а два роки пізніше докторат хемії на Саскачеванському університеті. По розмові з д-ром М. Сенкусем я довідався, що він винайшов спосіб кристалізації пеніциліни.

По одержанні диплому, в грудні 1938 р. він одружився з Емілією Кульчицькою, дочкою Івана й Катерини Кушнір. У них є дочка, яка по закінченні студій німецької мови виїхала до Німеччини, щоб ще більше поглибити знання цієї мови, а також три сини: один з них, найстарший Микола, є тепер у В'єтнамі при сиґналізаційному корпусі; другий студіює на університеті; третій вчиться в середній школі.

Під час гостювання у моєго друга, він опровадив мене по аналітично біохемічній ляборaторії, представляючи головніших науковців. В цій ляборaторії, якраз під наглядом д-ра М. Сенкова, затруднено 55 науковців із ступенями докторів і 50 із ступенями маґістрів в ділянках науки біохемії, біології і хемії. У них є велика фахова бібліотека до розпорядження працівників. Тут також знаходиться незвичайно цікава машина, що впродовж мінути випродуковує 4 тисячі цигарет.

Для кращого віддзеркалення особи мойого друга, зацитую його слова: „Всюди, і в науковому світі, пояснюю, що я українець, а зокрема опрокидую проросійське становище частини американських науковців".

о. Михайло Горошко

Число науковців у нас більшає

Д-р Богдан Гайдукевич, отримавши нещодавно від університету в Торонто однорічну стипендію Postdoctoral Fellowship, переїхав з Дітройту до Торонта і став дослідчим асистентом професора д-ра Брука в університеті. Він надіється дістати там в наступному році працю професора органічної хемії.

Народився Богдан у Югославії в 1934 році, куди його батьки, Іван і Тетяна Гайдукевичі, переселились з Підгаєччини в Зах. Україні ще в 1928 році. Після закінчення другої світової війни, в часі перебування втікачів з рідних земель в Західній Німеччині, вони переїхали всією родиною до Верхтесгадену, і звідтам виеміґрували до ЗСА та осіли в East Meadow, L.I., N.Y. Згодом Богдан закінчив у Hempstead, L.I., N.Y. гайскул і переселився до Дітройту. Там, сповнивши військову службу, він продовжував уже вищі студії в University of Michigan і в 1960 році отримав з відзначенням з хемії диплом бакалавра. Він деякий час працював як дослідник органічної хемії у фірмі Porke Davis & Co. в Ен Арбор, Міч. (1960-63), але студіював ще далі в University of Detroit та в році 1965 ґрадуував удруге, здобувши диплом маґістра з хемічно-органічних наук. Як сеніор-хемік працював для міста Дітройту дорадником пожежної сторожі та судовим експертом у справах кримінальних підпалів.

Та Богдан не кінчає тим своїх студій, а хоче осягнути найвище в них. Наділений стипендією National Science Foundation Predoctoral Fellowship успішно працює далі й обороняє свою докторську працю п.н. "Electronic Effects in Hydrosilation of Diphenylacetylenes" в University of Detroit. Це було 31 липня 1970 р. Ця докторська праця має 76 сторінок машинопису, а використана автором джерельна література, подана в кінці книжки, виказує 85 позицій. Праця була оцінена професорами хемічного відділу як найкраща в історії Дітройтського університету.

Д-р Богдан Гайдукевич має, крім своїх батьків, що живуть у Флінті, Мич. (і там належать до УНС), також ще двох братів — Григорія (Флінт) і Андрія (Торонто) та двох сестер Анну і Марію, обидві в Торонті. Одружений в 1965р. з Лідією, донькою відомого тут лікаря д-ра Івана Смаля і пані Ірини, мають двох синів: Юрка й Андрія. Всі вони є членами УНС. Тепер уся родина живе разом з ним у Торонто.

Нам приємно, що можемо вже зарахувати д-ра Богдана Гайдукевича до нових наших науковців і побажати, щоб він став так, як задумав, до року професором університету, збільшуючи кількість українців у тій загальношанованій і важній професії та включаючись в членство Асоціяції університетських професорів.

В. Несторович

„Так розпочиналась війна"

Під таким наголовком вийшла в Москві книга спогадів совєтського маршала І. Баграмяна, випущена видавництвом „Военное Издательство СССР". На всіх 512 сторінок цих „воєнних мемуарів" багато місця присвячено розвитку бойових дій на території України. Хоча як піднесено пише автор спогадів про ті „геройчні бої", однак, совєтські війська були змушені відступити в глибину СССР. Тому, в рецензії в „Правде" з 10 січня 1971 р. сказано: „Одне з головних місць у книзі займає розповідь про героїчну оборону столиці України — Київ, що відбувалась, в дуже складних обставинах і в багато чому виходила поза рямці рішень командування фронтом. В цьому розділі, написаному з багатьма деталями, які вперше подаються в військово-мемуарній літературі, . . . особливу цікавість становлять наведені розмови командуючого фронтом із Ставкою Верховного Головнокомандувача", себто із Сталіном у Москві. Згадано також про „повчальну аналізу сумних подій, що відбувалися в районі Окуниніської переправи" пишеться і про те, що в Києві командування „створило з жителів міста народну дружину", але „нашим військам довелося залишити місто. Тільки через два довгих роки над Києвом знову піднявся червоний прапор".

СВІТЛА РАМПИ НЕ МЕРКНУТЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

наложеного на нього завдання, з другої сторони переживання з Медеєю у її, на його думку, тяжкому положенні.

Вартового грати не повинен був додатково, хоч і тут не тільки у масці, але і в подачі слова був добрий. За те для самого видовища це — на мою думку — чи не одинокий від'ємний пункт.

Артист - маляр Володимир Бачинський, як сценограф, знов блиснув помисловим оформленням сцени та цікавими проєктами костюмів, так, що можна сказати, що В. Шашаровський в його особі знайшов дуже доброго, з великим мистецьким смаком співпрацівника, у вислідi чого ми побачили консеквентно сконструйовану, високомистецьку виставу, за яку „Театрові у П'ятницю" під керівництвом Володимира Шашаровського належиться щира подяка.

На закінчення бажається ще сказати, що імпресаріо Юрій Левицький може бути гордий з імпрези, в яку вложив чимало енерґії, підприємливости та гроша, без чого, очевидно, не могло б дійти до здійснення „Медеї".

Віримо, що на одній „Медеї" не зупиниться меткий і культурний імпресаріо, а захоче познайомити нашу публіку ще з не одним драматичним твором, маючи на увазі престиж нашого театру, який для нього є прямо його пасією, бо залюблений у ньому ще з дитинства.

Ярослав Климовський

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що 12-го січня 1971 р. упокоївся в Бозі, наш Улюблений МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ДАНИЛО КВАСНИЦЯ

проживши 77 років,

був. підстаршина УСС, учасник Визвольних Змагань, б. директор українських народних шкіл в Обельниці, Чесниках і Путятинцях, Рогатинського повіту, — в ЗСА довголітній директор Рідної Школи ім. Т. Шевченка при УККА в Рочестері, Н. Й. та член багатьох українських організацій на терені Рочестеру.

ПОХОРОН — в суботу, 16-го січня 1971 р. о год. 9-ій ранку з української католицької церкви Богоявлення Господнього на місцевий цвинтар.

В глибокому смутку:

КЛЯВДІЯ — дружина
Син — з дружиною і синами
та ближча і дальша Рідня в ЗСА, Канаді й Україні

ШОСТИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД УРДП В ЧИКАҐО

ВАСИЛЬ ІВ. ГРИШКО ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ УРДП. ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ: ОЛЕКСІЙ КОНОВАЛ — ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ЦК; ФЕДІР ГАЄНКО, Д-Р АНАТОЛІЙ ЛИСИЙ, ВІТАЛІЙ БЕНДЕР — КЕРІВНИКИ ГОЛОВНИХ ДІЛЯНОК ПРАЦІ

В днях 25 - 27 грудня 1970 року, в 25-ліття заснування УРДП, відбувся в Чикаґо 6-ий Ювілейний З'їзд УРДП.

На протязі існування партії УРДП це був найчисленіший з'їзд делеґатів. В ньому узяло участь 87 фізично присутніх делеґатів з Австралії, Англії, Німеччини, Австрії, Канади, ЗСА та ін. країн, що репрезентували 116 уманд атованих делеґатів.

Перший день з'їзду УРДП відкрив 1-ий заст. ген. секретаря Олексій Коновал, а отець Вол. Чугай прочитав молитву. З'їздом керувала Президія: д-р Анатолій Лисий (ЗСА) — голова, Андрій Бондаренко (Англія) та Михайло Воскобійник (ЗСА) — заступники, Яків В'юн та Станислав Дмитренко — секретарі. До почесної президії були обрані: голова УРДП і ген. секретар ЦК УРДП Василь Ів. Гришко та секретарі чи репрезентанти Крайових Комітетів: Віталій Бендер (Англія), Юрій Стефанович (Канада), Василь Григоренко (ЗСА), Марк Козинець (Німеччина), Анатолій Косенко (Австралія) та Тамара Пошукай — делеґатка з Клівленду.

Після вибору комісій перед делеґатами звітували: голова УРДП Василь Ів. Гришко, Федір Гаєнко — заст. голови та голова фракції УРДП в УНРаді, Михайло Воскобійник — заст. голови та реф. преси й інформації, Олексій Коновал — 1-ий заст. ген. секретаря, Анатолій Лисий — орг. секретар, Іван Пишкало — скарбник, Андрій Ґлинія — редактор „Українських Вістей", секретарі Крайових Комітетів та керівники Контрольної Комісії і Партійного Суду. Після звіту редактора „У.В." делеґати склали 1500 дол. пожертв на газету.

В той самий день для ширшого українського громадянства та делеґатів, які разом у кількості понад 300 осіб заповнили велику залю Катедри св. Володимира, Василь Ів. Гришко прочитав доповідь на тему: „Рушійні сили, програмові цілі та реальні перспективи революційно-демократичного процесу в Україні сьогодні й завтра та наша участь у них". Цією частиною керував Михайло Воскобійник. Після доповіді ставлено запитання та відбуто дискусію.

Увечорі 25 грудня в цій же залі відбуто спільну вечерю, якою провадив Дмитро Грушецький. Під час вечері прочитано понад 30 письмових привітів від різних політичних та громадських партій та установ, а 16 представників додатково вітали з'їзд усно. З'їзд УРДП вітали: Президент УНР Микола Лівицький, УНДО, ПУНз, дві Українські Селянські Партії (одна із ЗСА, друга з Англії), УГВР, Видав. „Молоде Життя" (д-р А. Фіґоль), УРС, Т-ва Сприяння УНРаді в ЗСА і в Німеччині, всі Крайові Комітети УРДП та різні осередки УРДП, ЦК ОДУМ-у, ГУ ОДУМ-у, філія ОДУМ-у, СУЖЕРО, ДОБРУС, Леґіон С. Петлюри, Асоціяція Українців Америки, „Українське Життя", Український Науково-Публіцистичний Інститут, Ветерани Австрії, журналіст Богдан Осадчук — працівник німецької преси в Берліні, проф. Іван Лисяк Рудницький, проф. Юрій Лавріненко - Дивнич, проф. Григ. Костюк, проф. Филимон Ковтонюк та ін.

В мистецькій частині, під час вечері, виступили з низкою пісень співоча сімка дівчат у супроводі струнного ансамблю ОДУМ-у Чикаґо та ансамбль бандуристів і хор ОДУМ-у під керівництвом Анатолія Луппо, гуморист Олекса Шпилька з Каліфорнії та бандурист і композитор Григорій Китастий з Клівленду.

В суботу 26 грудня делеґати обговорили проєкт Програми УРДП (текст проєкту в першій редакції поміщений в „Українських Вістях" ч. 47-48 за 6-13 грудня 1970 р.) доповнили та поправили статут УРДП, резолюції та постанови в справі УНРади. З малими поправками, одноголосно схвалено запропонований проєкт програми УРДП, яка включає в себе зміст усіх дотеперішніх ідеологічно-програмових документів.

27 грудня 70 р. вибрано керівні органи УРДП. На голову одноголосно переобрано Василя Ів. Гришка. До Центрального Комітету з ЗСА вибрані: Олексій Коновал, Анатолій Лисий, Теодозій Сендзік, Михайло Воскобійник, Федір Ревенко, Василь Пономаренко, Микола Дзябенко та Дмитро Кислиця; з Канади: Мар'ян Дальний, Іван Дубилко, Іван Пишкало, Антін Гурський та Микола Підлісний; з Німеччини: Федір Гаєнко, Андрій Ромашко, Андрій Ґлинін, Марко Козинець, та Олександер Васильченко; з Англії: Віталій Бендер, Андрій Бондаренко, Петро Дубок, Семен Телевний та Віталій Русин; з Австралії — Анатолій Косенко.

В неділю, після засідання з'їзду відбувся перший пленум Центрального Комітету УРДП, головною точкою якого було обрання Секретаріяту ЦК УРДП. На заступників голови УРДП обрано: Олексій Коновал — з обов'язками й титулом генерального секретаря ЦК; Федора Гаєнка — з обов'язками керівника справ української поточної та міжнародної політики, д-ра Анатолія Лисого — з обов'язками керівника організаційної праці партії, Віктора Бендера — з обов'язками керівника ідеологічно-пропаґандивної та пресово-інформаційної праці. Іншими членами Секретаріяту ЦК обрано: Мар'яна Дального — з обов'язками керівника справами молоді й кадрів, Івана Дубилка — з обов'язками керівника суспільно-громадської діяльности праці, Івана Пишкала — з обов'язками фінансового референта й скарбника, Миколу Дзябенка — з обов'язками керівника канцелярії ЦК.

Після пленуму відбуто зустріч з українським громадянством Чикаґо. В ній взяли участь В. І. Гришко, В. Бендер, (частинно), Ф. Гаєнко та А. Косенко.

Після Закінчення з'їзду діячі УРДП з заокеанських країн, як також з ЗСА і Канади, від'їхали до різних міст (Дітройт, Клівленд, Торонто, Ню Йорк, Філядельфія, Гартфорд та ін.), для відбуття виступів з доповідями.

П. З.

Христя Шашкевич — кандидатка „Голосу Лемківщини" на Кралю Української Преси

Як це вже обширно розголошено в українській пресі, дня 30-го січня 1971-го р., відбудеться у Філядельфії перший на терені ЗСА Баль Української Преси, що його влаштовують Спілка Українських Журналістів Америки та Фінансова Комісія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. На цьому балю буде вибрана краля і дві князівни Української Преси у ЗСА на 1971-ий р., запропонованих поодинокими газетами, що появляються у ЗСА.

Газета „Голос Лемківщини", що появляється в Йонкерсі, Н. ., обрала свою кандидаткою на кралю Христю Шашкевич, що була однією із щотижневих „Міс Союзівок" в 1970-му році, та є членкою Українського Народного Союзу, 8-го відділу „Подільська Січ" в Йонкерсі, Н. Й.

Презентуючи свою кандидатку, „Голос Лемківщини" за місяць січень 1971-ий р., м. ін. пише про неї:

„Наша газета, що в основному присвячена справам Лемківщини та її українського населення, лемкам — обрала на свою кандидатку на кралю української преси Христю Шашкевич, що походить з української лемківської родини. Сама Христя народилася в місті Йонкерсі, Н. Й., яке із-за великого числа лемків, та великої їх громадсько-політичної активности вважається столицею американських лемків. Отже наша кандидатка на кралю Української Преси у ЗСА, є „чистокровною лемкинею".

Христя Шашкевич є активна в українському організованому житті: від маленької дівчинки вона є членкою місцевого Осередку Спілки Української Молоді, кожного року відбуває таборування на оселі СУМА в Елленвіллі; тепер має ступінь 1-го виховника. Як членка СУМА, вона бере участь майже в усіх українських імпрезах, що їх улаштовує українська Йонкерська громада, в яких виступає молодь.

Христя також активно включилася в організоване життя українського студентства: хоч щойно на останньому році середньої школи (Гайскулу) — вона вже стала членом управи недавно заснованого в Йонкерсі, гуртка Української Студентської Громади, де її вибрано на секретарку; вона також є членкою Товариства Української Студентської Молоді в Ню Йорку.

Христя проходить повне навчання в місцевій Школі Українознавства, яку цього року кінчає. Дуже добре володіє українською мовою.

Після закінчення середньої школи Христя плянує студіювати політичні науки.

С. Ж.

†

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ГОЙСАН, довголітня членка Відд. 288, Б-та св. Дмитрія в Бетлегем, Па., померла 14 жовтня 1970 р. на 61-му році життя. Покійна народилася в 1909 році в Зах. Україні, і стала членкою УНСоюзу в 1928 році. Залишила у смутку мужа Івана та синів Волтера і Рассела, братів Йосипа, Володимира й Івана, сестер Анну й Ізабелу та вісім внуків. Похорон відбувся 17 жовтня 1970 р. на цвинтарі св. Йосафата в Бетлегем, Па.

Вічна Її Пам'ять!

Д. Мушастий, секр.

ХРИСТИНА ЮРКІВ СУРМА, довголітня членка Відд. 322 Сестрицтва Пресв. Діви Марії в Нюарку, Н.Дж., померла 22 жовтня 1970 р. на 80-му році життя. Покійна народилася 1890 р. і стала членкою УНСоюзу в 1933 р. Залишила у смутку сина Михайла, дочок Марію, Джоен і Стефанію, брата Михайла, три сестри, дев'ять внуків та два правнуки. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Вічна Її Пам'ять!

А. Кейбіда, секр.

ВОЛОДИМИР ВЕЛКИ, Мол., довголітній член Відд. 22 в Чикаґо, Ілл., помер 30 вересня 1970 р. на 49-му році життя. Покійний народився 1921 р. в Чикаґо, Ілл. і став членом УНСоюзу в 1939 р. Залишив у смутку дружину Лорейн, дітей Вільяма, Лі та Христофора і матір Катерину. Похорон відбувся 3 жовтня 1970 р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл. Покійний був ветераном американської армії з часів другої світової війни.

Вічна Йому Пам'ять!

Олена Б. Олек, секр.

ДМИТРО СТЕФАНЮК, довголітній член Відд. 127, Б-ва св. о. Миколая в Боффало, Н.Й., помер 14 жовтня 1970 року на 74-му році життя. Покійний народився 1895 р. в Україні і став членом УНСоюзу в 1934 році. Залишив у смутку дружину Анастазію і брата Грицька. Похорон відбувся 19-го жовтня 1970 р. на цвинтарі св. Хреста в Лакавана, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Марія А. Гаравус, секр.

ПАРАНЯ РІЗУН, довголітня членка Відд. 112, Сестрицтва св. Марії у Клівленді, Огайо, померла 7 жовтня 1970 р. на 76-му році життя. Покійна народилася в 1894 році у Львові, Україна, і стала членкою УНСоюзу в 1934 році. Залишила у смутку дочок Марію, Єву і Анну, шість внуків та 2 правнуки. Покійна була довголітньою предсідницею і касиром нашого Сестрицтва. Похорон відбувся 7 жовтня 1970 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Парма, Огайо.

Вічна Її Пам'ять!

Марія Федак, предс.
Марія Капраль, секр.

ПЕТРО СЕМЕН ГАСЯК, довголітній член Відділу 355, Т-ва „Запорозька Січ" в Ст. Джозеф, Мізурі, помер 22 жовтня 1970 р. на 17-му році життя. Покійний народився в 1953 р. в Ст. Джозеф, Мо., і став членом УНСоюзу в 1959 р. Залишив у смутку батьків, брата Тараса з дружиною, сестер Марію, Лесю, Оксану, Катерину й Ірину та родину в Україні. Похорон відбувся 24 жовтня 1970 р. на цвинтарі Мавнт Олівет в Ст. Джозеф, Мізурі.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Гасяк, секр.

СПОРТ

Редаґує В. Сохан

УСК „ТРИЗУБ" І „КРИЛАТІ" У ШІСТКОВОМУ ФУТБОЛЬНОМУ ТУРНІРІ

У шістковому футбольному турнірі, що його влаштовує Німецько-Американський Футбольний Союз у суботу і неділю, 16-го і 17-го січня, та в суботу і неділю, 23-го і 24-го січня ц. р., візьмуть участь футболісти трьох українських клюбів: УСК-у з Ню Йорку, „Тризуба" з Філядельфії, та „Крилатих" СУМА з Йонкерсу. „Крилаті" змагатимуться в групі клюбів Першої Ліґи і Ліґи, де розгри будуть проведені за системою програв — відпав. УСК і „Тризуб" гратимуть у групі клюбів „Великої Чотирнадцятки" за круговою системою змагань по 7 дружин у двох підгрупах. Опісля першуни двох підгруп зустрінуться у фіналі, а віце-першуни розіграють між собою рішальну зустріч за третє місце. Змагання турніру відбуватимуться в залі Вестчестер Кавнті у Вайт Плейнс, Н. Й. Їх початок по суботах визначений на годину 6-ту вечора, а по неділях на годину 1-шу по полудні.

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ І ЛЕЩЕТАРСЬКА ПРОГУЛЯНКА КЛК НЮ ЙОРК

В суботу і в неділю, 16-го і 17-го січня, відбудеться на відпочинковій оселі УНСоюзу „Союзівці" в Кергонксон, Н. Й. Товариська Зустріч членів Карпатського Лещетарського Клюбу з родинами і для гостей. В програмі цієї Зустрічі, що її уряджує КЛК Ню Йорк, буде влаштована в суботу, 16-го січня в ранніх годинах прогулянка лещетарів до Мавнт Кэталія, віддаленого дві милі на південь від містечка Елленвіл. У вечері, в суботу засядуть учасники Зустрічі до спільної вечері, після якої відбудеться забава. В неділю, 17-го січня, буде відправлена Служба Божа, а зараз після неї учасники зустрічі матимуть час на санкування, їзду на совгах і на лещетах.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ПЕРШОСТІ УСЦАК НА 1971 РІК

В днях 13 і 14-го лютого 1971-го року на з'їздах Голідей Веллі в Елікатвіл, Н. Н. (30 миль на південь від Боффало) відбудуться Лещетарські Змагання за індивідуальні та дружинові першості Української Спортової Централі Америки й Канади.

Змагання відбуватимуться в слідуючих вікових групах: дівчата і хлопці від 9 до 13 років, юначки і юнаки від 14 до 18 років, жінки і мужчини від 19 до 40 років, сеньйори від 41 років.

Першуни поодиноких вікових груп будуть нагороджені медалями УСЦАК, а першун дружинового точкування перехідним трофеєм УСЦАК. Господарем змагань є Карпатський Лещетарський Клюб Торонто.

ВІСТКИ УСТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

„Чорноморська Січ" І — — Ровей ІВКА 3:0 (15:7, 15:11, 15:10)

Мейплвуд, 8-го січня. — Після дво-тижневих святочних вакацій розпочалися дальші гри Жіночої Відбиванкової Ліґи Ню Джерзі. Згідно з календарем гор, „Ч. Січ" І відбула дуже важливі відплатні змагання з дружиною Ровей ІВКА, що в показнику табелі гор займає (після „Ч. Січі" І) друге місце. Здобувши з цими поважними суперницями — свою другу з черги перемогу, „Ч. Січ" І випередила їх тепер вже на чотири точки.

„Чорноморська Січ ІІІ — — Персипані ІВКА 0:3 (5:15, 1:15, 6:15)

Наймолодші спортовки „Ч. Січі" ІІІ зазнали сподіваної поразки з досвідченою дружиною м. Персипані ІВКА.

Футбол

„Ч. Січ" І візьме участь в одноденному сімковому турнірі, що його влаштовує ФК „Сколіятті" в Петерзонській Арморі. В грах за аматорську Чашу ЗСА нашим футболістам залишилися в стейті Ню Джерзі півфінальні змагання з „Віслою" Гарфільді і фінальна зустріч з „Джерман-Амерікенс" СК з м. Трентону, коли „Ч. Січ" переможе „Віслу".

Нова Професійна Футбольна Ліґа в стейті Ню Джерзі

Управа Шейфер Ліґи вже розпочала конкретну підготовку до створення так зв. Професійної Футбольної Ліґи в стейті Ню Джерзі. Перші аплікації виповнило 18 футбольних клюбів з міст: Нюарку, Трентону, Пассейку, Петерзону, Керні і ін. Згідно з вимогами ініціяторів, кандидатами до тієї П-ФЛіґи уважатимуться клюби, що існують на ширшій членській базі, плекають доріст, мають власні приміщення і усі свої ліґові гри зможуть відбувати на закритих стадіонах. Фінансові вкладки до дієї ПФЛіґи будуть мінімальні. Основніші адміністраційні кошти має покривати поважна фірма-спонзор ліґи.

Традиційні спортові вечорниці УСТ „Ч. Січ"

Великі традиційні спортові вечорниці „Ч. Січі" відбудуться в суботу, 23-го січня ц. р. у великій залі Фальконс при 790 Савт 20 вулиця (ріг Спрінґфілд Евню) в Нюарку. Грає оркестра Б. Гірняка. О год. 7.30 до 8.00 вільний „коктейл". Вступ студентам „гай скул" $ 3.00, членству спортових ланок „Ч. Січі" $ 2.00.

„Ч. Січ" учасником чоловічого відбиванкового турніру

Минулої суботи, 9-го січня, 1-ша чоловіча відбиванкова дружина „Ч. Січі" взяла участь в черговому великому відбиванковому турнірі „А" клясових дружин східніх ЗСА і Канади, що відбувся в просторих залях школи „Джуньйор Гай" в м. Самит, Н. Дж. Після 14 годин емоційних „баталій" першість турніру і Чашу „Сворда-Батлера Меморіял" здобула відома канадійська дружина „Палестра" з Монтреалю, що в драматичному фіналі перемогла чолову американську дружину Статен Айленд УМСА. Як і в попередньому році, українців на східньому побережжі ЗСА і Канади в найвищій клясі репрезентувала „Ч. Січ". Наші відбиванкарі і цим разом заслужили собі на похвали від провідників цього спорту і численних глядачів завдяки своїй спортовій поведінці, жертвенній грі і прекрасним одностроям з написом „Юкрейніянс-Січ", які привертають на себе особливу увагу.

Окрім нашої дружини одинокою дружиною з чисто етнічною назвою була латвійська дружина „Латвіянс" Н. Й., яка одначе до фіналу не дійшла. Цікаво, що в багатьох американських дружинах виступає цілий ряд першорядних латвійських змагунів. На жаль вже частіше зустрічаємо теж і українських відбиванкарів, які блукають по чужинецьких дружинах, в цей час як по наших спортових осередках в більшості завмерли ланки цього спорту.

„Ч. Січ" виступила до цього турніру під проводом свого адміністратора інж. Б. Гайдучка і тренера Ю. Ставничого в такому складі: Ю. Бук, Б. Домарацький, Б. Пацлавський, М. Сітницький, Р. Гентиш, П. Дармограй, З. Стахів, Л. Кормелюк, Ч. Дуяль, Т. Кальба.

Кінцевий показник групи, що в ній змагалася „Ч. Січ":

		Відношення сетів
1.	„Метрос" Ню Джерзі	7:1
2.	**„Чорноморська Січч"**	6:2
3.	„Ап Стейт", Рочестер	5:3
4.	Норт Вірджінія Унів.	0:8
5.	Філядельфія, Пенсил.	0:8

Кінцевий показник фіналу

1. „Палестра", Монтреаль, Канада
2. Стетен Айленд, Ню Йорк
3. Балтимор УМСА, Меріленд
4. Бінґгемтон, Ню Йорк
5. **„Чорноморська Січ" Ню Джерзі**
6. „Метрос" Ню Джерзі
7. Самит УМСА, Ню Джерзі
8. Вунсакет УМСА

О. Твардовський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 17-го СІЧНЯ 1971 р.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва „Подільська Січ — 8 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі укр. кат. церкви св. Михаїла при 25 Чеснат ст. На порядку: звіти та вибір нового уряду на 1971 р. Проситься чл. прибути. — В. Мандзій, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Річні збори Б-ва св. Димитрія — 288-ий Відд. зараз по другій Сл. Божій в залі церкви св. Йосафата. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. —А. Данилюк, предс., В. Заґводський, кас., Д. Мушастий, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6493. Приходить приятель Тарзана Мамбо

Заскочені в засідці юрбою батузів, коли він і сотник Дикий Кіт переходили почерез незамешкалу долину батузів в дорозі до племени бонґів...

Затримай свої списи, Гано! Мій приятель Мамбо, син Вави, прибув на щастя впору, щоб перешкодити тобі вбити нас.

Здоров, Тарзане, це знову ти! Чому ти приходиш до цієї забороненої країни батузів?

Відколи, Мамбо, батузи вбивають мирних мужів... і дітей? Ганебний день надходить для батузів, які колись мали велике почуття чести!